

» Pistole dorazily jako „uloženky“. Jsou nepoužité a kdesi v armádních skladech utrpěly drobné oděrky.

valo. Nová slovenská pistole se znovu objevila na veletrhu IDET 1997. Tehdy už nesla označení PS 97 a vyráběla ji firma Považské strojírný Povzbroj. Už tehdy se pokládalo za jisté, že pistole bude zavedena do výzbroje slovenské armády. Předběžná smlouva o nákupu byla uzavřena pravděpodobně v říjnu 1997. Design zbraně nebyl nijak ohromující, hmotnost 1,12 kg v prázdném stavu byla také poměrně vysoká a vnější podobnost s pětasedmdesátkou stále poměrně značná. Uzamčení závěru se ovšem realizovalo do zvětšeného výhozniho okénka.

Na tehdy ještě slavné výstavě Lovecké a sportovní zbraně v Praze („Incheba“) pistoli v roce 1997 nabízela pro civilní trh firma Arms Moravia. Tvrdilo se, že pistole zařadila do výzbroje

První slovenská U NÁS

MGR. JAN TETŘEV

Po úspěšném rozdělení Československa, jehož dvacáté výročí jsme si nedávno připomněli, stály oba nástupnické státy mimo jiné před nutností přezbrojit své ozbrojené složky novými pistolemi. O armádu tolik nešlo, protože její nasazení proti nepříteli se hned tak nečekalo, ale policie stanula tváří v tvář masivní vlně kriminality a organizovaného zločinu. Česká republika na tom byla podstatně lépe než Slovensko, protože zde byl zavedený výrobce pistolí, který měl co nabídnout. Přesto bylo přezbrojení naší policie velmi dramatické. Slovinci na tom byli původně s pistolemi podstatně hůř, protože výroba ručních palných zbraní u nich nebyla rozvinutá. Nicméně nezůstali stát s rukama v klíně. Už jen národní hrdost, ale také podnikavost a selský rozum velely, aby země měla vlastní pistoli.

Cesta ke slovenským pistolím

První výsledek práce slovenských konstruktérů, jenž byl našim zájemcům představen na veletrhu IDET 1994, byla pistole Arrow z výzkumného ústavu Považských strojíren. Byl to jednoznačně klon CZ 75 a vystavené exempláře byly prototypy. Výrobní podnik měl se zbrojní výrobou bohaté zkušenosti. Závod v Považské Bystrici vybudovala Zbrojovka Brno už v letech 1934–1935, kdy sem byla přemístěna výroba Česko-

slovenských muničních a kovodělných závodů (dřív J. Roth) z Bratislavy. Závod vyráběl pěchotní a dělostřeleckou munici a od roku 1937 také pušky vz. 24. Za války se zde vyráběly pušky Mauser, po válce samonabíjecí pušky vz. 52, a samozřejmě střelivo. Krátké palné zbraně se tu však nikdy předtím nedělaly a slovenští konstruktéři si museli velkou část know how obstarat sami.

Po roce 1994 bylo nějakou dobu ticho po pěšině, ale usilovně se praco-

slovenská policie, která je má začít přebírat od roku 1998. V té době o zbraní podrobně informovala jak Střelecká revue, tak tehdejší Střelecký magazín.

V roce 1998 už vedle černé verze existovala pistole matně niklovaná a vpředu na rámu se objevila lišta pro příslušenství, i když zřejmě nikoliv u zbraní pro ozbrojené složky. Tehdy se mluvilo o objednávkě 1600 kusů ze slovenské armády a o pár desítkách kusů pro železniční policii. Domníváme se však, že objednávka slovenské armády byla větší, ale počet skutečně dodaných pistolí se opravdu mohl

PS 97 S

ráže	9 mm Luger
délka hlavně	114 mm
celková délka	210 mm
výška (se zásobníkem)	138 mm
šířka	36 mm
kapacita zásobníku	15 nábojů
hmotnost prázdné zbraně (se zásobníkem)	1,12 kg

pohybovat kolem 1600. Tvrdí se, že armáda nakonec odebrala jen 5 % z původně předpokládaného počtu pistolí, takže můžeme předpokládat, že původně mělo jít o nějakých 32 000 kusů. Snad. Smlouvu jsme neviděli.

Ovšem do osudů pistole zasáhla také ekonomika, respektive časté krachy podniků, které byly tehdy na denním pořádku jak u nás, tak na Slovensku. Firma PS Povzbroj skončila bankrotem, ale výroba pistolí tím podle tehdejší novinové zprávy příliš ohrožena nebyla. Výrobní dokumentaci měla totiž firma zapůjčenou od firmy Vustam (to byl onen výzkumný ústav), která patřila do stejné skupiny označované jako HTC a kde se pistole s pomocí slovenského ministerstva vnitra vyvíjela. Stroje z majetku státu byly výrobci zapůjčeny z mobilizačních

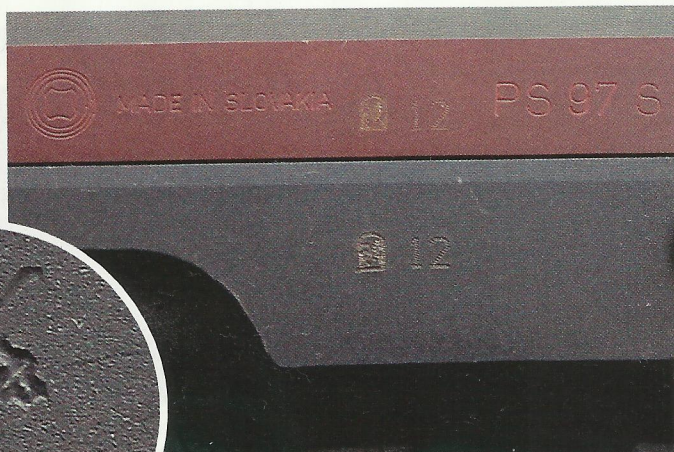
Redakce ráda zveřejní zkušenosti čtenářů s touto i s dalšími zbraněmi.

rezerv, takže se na ně konkurz také nevztahoval. Ještě před bankrotem byly pistole a jejich výroba přesunuty do firmy PS Grand, a. s., Bytča, taktéž ze skupiny HTC. Nová firma převzala i 75 zaměstnanců. Zdá se, že si někdo nahoře pohlídal, aby pro stát důležitá výroba nezankla. Většinu výroby firmy PS Grand však tehdy tvořily náboje, ale vývoj pistolí se nezastavil.

Na veletrhu IWA 2001 už Kinex Grand Bytča vystavoval novou pistoli K1. Tělo bylo plastové a zbraň se neoficiálně vystavovala už rok předtím.

Na výstavě IDET 2001 se vystavovala opět pistole PS 97. Tehdy už bylo jasné, že slovenská armáda pro nedostatek peněz odebrala jen menší sérii těchto

» Armádní přejímací značka z roku 1999. O době výroby nemůže být pochyb. V roce 2012 byla zbraň zci- vilněna ve slovenské zkušební zbraň.

zbraní a vývoj musel jít dál. V Brně byly vystavovány nové modely PS 97 A (celoocelový, délka hlavně 105 mm, celková délka 200 mm a hmotnost 1,06 kg), PS 97 A Al (rám z hliníkové slitiny, hmotnost snížena na 0,8 kg) a semikompakt Sting II (hlaveň 94 mm, celková délka 190 mm a hmotnost 1,045 kg s ocelovým rámem nebo 0,785 kg s rámem z duralu).

Na veřejnosti se tehdy objevil jeden z konstruktérů těchto nových zbraní Ing. Jaroslav Kuracina a hvězdou expozice firmy už byla zcela jistě plastová pistole K1. Že se Kuracina a jeho bankobystrická firma Grand Power stanou slovenskou pistolovou jedničkou, tehdy možná někdo tušil, ale vedlo k tomu opravdu ještě hodně práce.

» Mířidla jsou dobře čitelná, zasazená na rybině

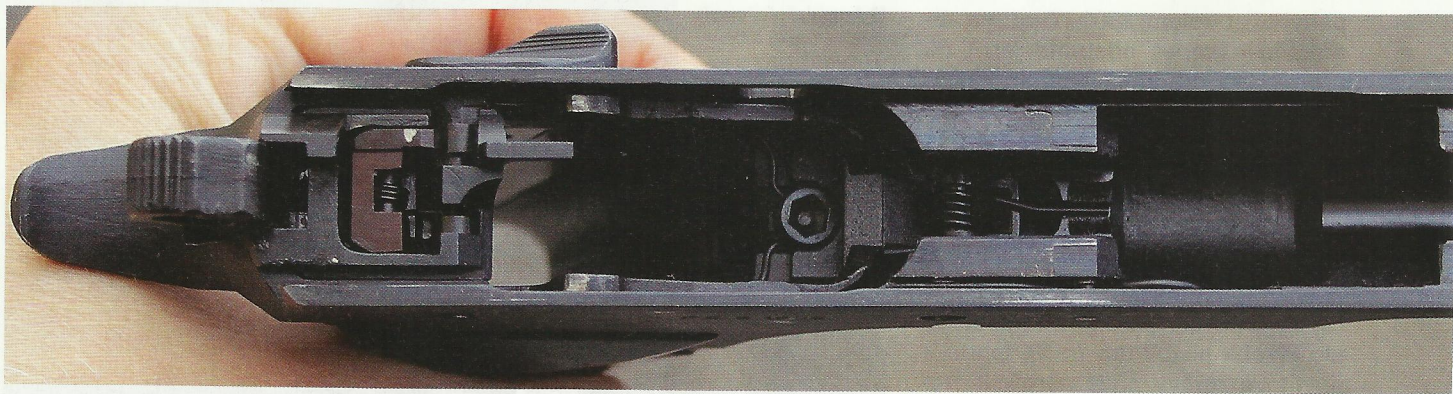
Konstrukce PS 97

Jak už bylo řečeno, pistole PS 97, pro kterou se i dnes používá také neoficiální název Arrow, je klon pětasedmdesátky čezety, byť poměrně vzdálený. Maličko se liší i rozměry, protože Arrow je o 7 mm delší. Liší se také hmotnost, protože je o 170 gramů těžší. A to je o dost.

Pistole je robustní, celoocelová a velkokapacitní zbraň služebního typu ráže 9 mm Luger, eventuálně použitelná i pro sportovní účely. Použití pistole Arrow k osobní ochraně může být poněkud obtížnější, protože pro celodenní skryté nošení se zdá být poněkud těžká (v nabitém stavu s 15 náboji váží 1,33 kg) a rozměrná. K obraně domu se ovšem může hodit.

Arrow na první pohled upoutá pozornost výrazným bobřím ocasem, hodně tenkým hranatým lučičkem a perfektně líčujícím závěrem. Má klasický Browningův systém uzamčení závěru s výkyvem hlavně, ale s moderním uzamykáním hranatého zadku hlavně do výhozního okénka. To umožňuje levnější výrobu a snazší dodržování tolerancí závěru v uzamčení vůči hlavní. Nucený pokles zadku hlavně při krátkém zákluzu závěru s hlavní vyvolává uzavřená kulisa na spodku hlavně, kterou prochází spojovací (demontážní) kolík.

Ne zcela samozřejmou předností zbraně je oboustranné vedení závěru na rámu po celé jeho délce. To tehdy pětasedmdesátka neměla a pokládalo se to za jednu z předností nové slovenské pistole. Také hlaveň je v závěru uložena bez patrných vůlí. Zbraň je opatřena velmi výrazným výhozním okénkem. Zeslabení závěru v místě výhozního okénka označil svého času Jan Skramoušský ve Střeleckém magazínu za slabé místo, kde mohou nastat

problémy. Ale jak se ukázalo, nastaly jinde. O tom však později.

Přestože spoušť na první pohled částečně připomíná jednočinnou zbraň, spoušťový a bicí mechanismus s vnějším kohoutem jsou ve skutečnosti obvyklé dvojitě konceptu SA/DA. Spoušťový mechanismus je kopií spoušťového mechanismu pistole CZ 75 v podobě, jakou měl na přelomu tisíciletí. Sloveňští konstruktéři ovšem zkrátily chod spouště, což je pro ty, kdo nemají dlouhý chod spouště čezety rádi (včetně autora těchto řádek), dobrá zpráva. Jazyček spouště u Arrow má také daleko větší poloměr.

Pistole není vybavena automatickou blokadí úderníku, už v době jejího vzniku téměř nepostradatelnou, ale pouze takzvaným bezpečnostním ozubem na kohoutu. Ruční mechanickou pojistkou lze zajistit jenom zcela napnutý kohout (v poloze páčky nahoru). Žádnou další funkci pojistka nemá. Jinak má zbraň střelce pohotovost s možností vypuštění závěru po výměně zásobníku stisknutím záchyty závěru, anebo potažením závěru vzad. Všechny ovládací prvky zbraně – záchyt závěru, páčka pojistky a tlačítko záchyty zásobníku – jsou jednostranné, tedy pouze na levé straně rámu.

Pistole se dodávaly se zásobníky Mec-Gar typu MG-GT 21-16. Výrobce deklaroval kapacitu zásobníku 15 nábojů, ale zkoušky už v roce 1997 ukázaly, že se jich tam nechá narvat i 17. Počítáme a střelíme s patnácti, protože výrobce asi věděl, proč to doporučuje.

Muška i hledí jsou uloženy v příčných drážkách, takže jsou výměnné a umožňují částečnou stranovou regulaci. Střenky z černého plastu jsou obyčejné, s logem výrobce. Prostě střenky na služební zbraň. Hlaveň je černěná.

Demontáž zbraně je téměř stejná jako u pistolí řady CZ 75. Po vyjmutí zásobníku a obvyklé kontrole nábojové komory

se nastaví červené tečky na levé straně závěru a rámu proti sobě. V tomto stavu se tlakem zprava vysune spojovací kolík (záchyt závěru). Pak lze závěr vysunout dopředu. Vyjmutím hlavě a vratné pružiny je demontáž ukončena.

Opět na scéně

Po roce 2001 se pro českého zájemce o tyto zbraně nad pistolemi PS 97 na dlouhou dobu slehla země. Dá se říci, že pro nás Čechy tyto zbraně upadly v zapomenutí jako jedna z dalších va-

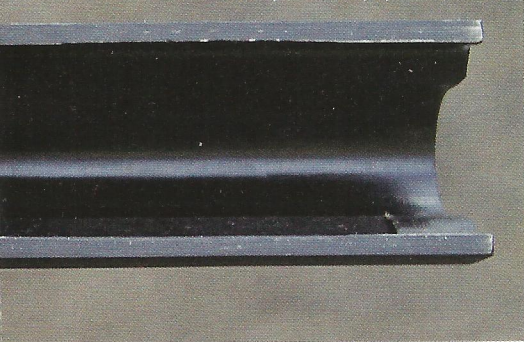
riací na pětasedmdesátku, kterou zavál čas. Navíc, pokud víme, k nám se tyto pistole i v době své slávy dostaly jen v malých počtech. A naši pozornost pak upoutaly další, výrazně originálnější a úspěšnější slovenské pistole.

Ale svět se neustále mění a co bylo pravda včera, není pravda dnes. Podrobnosti o osudech těchto pistolí neznáme, ale někde u našich východních sousedů se otevřel nějaký sklad a v něm byly také pistole PS 97 S. Na Slovensku se dostaly na civilní trh

» Demontáž jako u CZ 75. Mimořádně, do PS 97 lze použít zásobníky z CZ 75.

» Dílenské zpracování je poměrně čisté

pravděpodobně už někdy v létě nebo počátkem podzimu loňského roku. Soudíme tak ze skutečnosti, že na slovenských diskuzních fórech náhle ožil zájem o toto téma a ke kvalitám zbraně se vyslovovali noví majitelé.

V souvislosti s pistolí PS 97 se ve slovenských internetových diskuzích opakovaně objevuje informace o praskání rámu po vystřelení 3000–5000 výstřelů. Některé informace o těchto problémech vypadají velmi autenticky a důvěryhodně. V Česku se v této souvislosti mluvilo o tomtéž, ale na žádnou takto postiženou zbraň redakce Střelecké revue dosud nenarazila.

Zbraně se v listopadu 2012 objevily v nabídce české firmy Zelený sport. My jsme pistole PS 97 S potkali ve firmě Zbraně Liberec. S jedním zásobníkem (pasuje sem také zásobník z CZ 75) se prodávaly za 5900 Kč, což je u nepoužitých pistolí služebního typu v ráži 9 mm Luger cena vsutku lidová, takže kolem nich hned bylo velmi živo. Jak je zvykem u majitele Zbraní Liberec Aleše Chudoby, ihned redakci nabídl, že PS 97 vezmeme na střílnici pod libereckým Sportparkem.

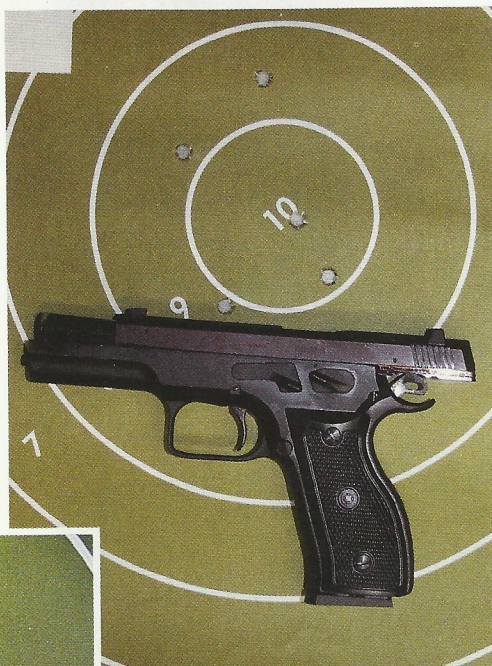
Na střílnici

PS 97 S je pořádný kus oceli, který váží dost přes kilo. Tu pistoli budete na

opasku nepochybně vnímat, protože ji nelze opomenout. Na druhou stranu se nemusíte bát, že z ní něco upadne. Spolehlivě drží pohromadě a její velikost může mít na útočnicka odstrašující účinek. Povrch je matný a nic se neleskne. Závěr má odstín lehce dooranžova, což vzhledu zbraně dodává na zajímavosti.

První, co jsme zaznamenali, když jsme pistoli vzali do ruky, byla jistota úchopu. Příčina je jasná – pistole má výrazný bobří ocas a vybrání v horní části rukovjeti, které ruce umožní dobře dosednout. Mířidla jsou čitelná i v podmínkách kryté střelnice, které navozují reálné podmínky sebeobraně situace nebo boje, při němž také nebývá ideální osvětlení.

Ještě než jsme přistoupili ke střelbě, změřili jsme odpor spouště v režimu SA, který nám vycházel mezi 22–23 N. V režimu DA jsme naměřili od 64 do 68 N. První výstřely, kterými jsme zbraň zajižděli, ukázaly, že spoušť nepatrně zadrhává, ale je to služební pistole. Její fungování bylo podobné jako u CZ 75: delší (ale ne tak dlouhý) volný chod spouště a potom jeden výrazný odpor. Konstatovali jsme, že tohle je celkem vyhovující, a lehké vyladění spouště zbraň určitě posune do ještě lepšího světla.

» Když se to umí, zbraň na 25 metrů velmi pěkně nastřílí. Ale je to docela dobré, i když se to tolik neumí.

Dojem ze střelby byl velmi dobrý. Pistole rozhodně nekopala víc, než je běžné u ostatních devítek služební velikosti. Plastové střenky zajišťují spolehlivý úchop

a mířidla byla spolehlivě čitelná. Střelec, o jehož kvalitách můžeme pochybovat, nastřílel s pistolí na 15 metrů nástřelku, která se vešla do kruhu o průměru 12 cm. Jak konstatoval, s ostatními devítkami to mívá spíš horší. Ovšem skutečné možnosti zbraně a jejich hranice vyzkoušel až Aleš Chudoba. Na 25 metrů se zásahy vešly do kružnice o průměru 60 mm. Pět desítek za sebou. Co dodat. A to ještě střelec brblal, že minule to bylo lepší. Funkce zbraně byla po celou dobu bezchybná. Při asi 150 vystřelených nábojích nedošlo k žádné závadě.

Zbraň výrazně předčila očekávání, s nimiž jsme šli na střílnici. Solidní pistole služebního typu, se kterou se dá velmi dobře nastřílet. Kombinace ceny s užitnou hodnotou je zde opravdu vynikající. Zbraň může spolehlivě sloužit k obraně obydlí i ke sportovní a rekreační střelbě. Vzhledem ke skutečnosti, že sedmadvadesátek nebylo zcela jistě vyrobeno mnoho a vyráběly se krátkou dobu, jedná se také o zajímavý sběratelský předmět, dokumentující počátky slovenské výroby pistolí. Na trhu jsou nepochybně, byť v malém množství, zastoupeny také varianty zbraně, které se nakonec nedostaly do sériové výroby.

Redakce ráda zveřejní zkušenosti našich čtenářů s touto pistolí. Ostatně platí to i o zkušenostech se všemi dalšími zbraněmi.

Psali jsme o Arrow:

Poupě, P.: *Idet 97. Střelecká revue, 1997, č. 7, s. 13–15.*

šf: *Lovecké a sportovní zbraně 97. Střelecká revue, 1997, č. 11, s. 8–9.*

Helebrant, M.: *Procházka Inchebou 97. Střelecký magazín, 1997, č. 12, s. 14–16.*

Liška, P.: *Slovenský šíp. Střelecká revue, 1997, č. 12, s. 2–3.*

s: *Slovenský Arrow model 002. Střelecký magazín, 1998, č. 1, s. 4–6.*

Poupě, P.: *Lovecké a sportovní zbraně. Střelecká revue, 1998, č. 12, s. 42–43.*

(-) IWA 2001. Střelecký magazín, 2001, č. 5, s. 4–12.

Chludil, I.: *Nové slovenské pistole. Střelecká revue, 2001, č. 7, s. 16–17.*

Liška, P. – Chludil, I.: *Klony CZ 75. Střelecký magazín, 2002, č. 9, s. 35–48.*

Liška, P.: *Grand Power. Střelecká revue, 2004, č. 2, s. 8–10.*